

Шормо эл, порымук да рум берр!

13 (3245) №,
2016 ий 26 март,
шуматкече.

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Уна-влакым вучена!

Ме чыланат (сним-кыште) 5-ше классыште тыршен тунемына. Ваш-ваш полшена, келшен илена. Вашке мемнан деке шулдыран йолташна-влак – шырчык-шамыч – толыт. Садлан труд уроком туныктышо Владимир Васильевич Кудряшов шырчык омартам ышташ темлыш. Ме чатката кайык пӧртым ыштышна. Тек вучымо унана-влак тушто куанен илат, а игыштан шокшо пыжаш лиеш.

Йӧратыза кайыкым, тудо мыланна сылне мурым пӧлекла да шошо толмым шижтара.

Морко, Шордӧр.

Денис ВАСИЛЬЕВ.

Шошо толын

Шошо толын,
Сылнештын кече.
Шенгелне кодын
Поран игече.
Лумат шула,
Мландат коеш,
Тыге пӧртӧсшӧ
Вашталтеш.

Диана СЕМЁНОВА.
Марий Турек, Арбор.

«Мастарлык йолгорно» семинар ӱжеш

22 апрельште 10 шагатлан Марий кугыжаныш университетыште «Мастарлык йолгорно» творческий семинар лиеш. Тушко школлазе литкружокын енге-влакым, тыгак почеламутым, йомакым, ойлымашым возышо йоча-шамычым, туныктышыштым пагален вучат. Йодмашым да возымо паша-влакым **7 апрель марте marcenter@marsu.ru** электрон адресыш колтыман. Кажне участниклан сертификат пуалтеш. Ешартыш уверым МарГУ-н сайтыштыже марий лаштыкыште муаш лиеш.

Сылнымут йонген тораш

Н.СЕМЁНОВАН фотожо.

11 мартыште Морко посёлкысо йоча книга-гудышто районсо тунемше-влак «Илыше классике» конкурсышто руш да марий йылме дене сылнымутым лудыч. Жюри келшыше текстым ойырым, лудшын йылме лывыргылыкшым, произведенийым умылен моштымыжым да колыштшо деке намиен шуктымыжым аклыш. Марла лудшо-влак коклаште Иван Васильев (Арын школ), Ярослав Яковлев (1-ше номеран Морко школ), Анна Герасимова (Волаксола школ) ойыртемалтыч. Люба Егорова (6-шо номеран Морко школ), Дамир Хайруллин (Коркатово лицей), Оля Уразаева (Шүргыял школ) рушла лудшо-влак коклаште сенгышыш лектыч.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

21 март - Театрын тўнямбал кечыже

Илаш тунькта

10-шо «Б» классна дене Йоча да самырык-влак театрыште драматург Г.Гордеевын «И с нами голуби» спектакльжым онченна. Тушто йочапўртыштў илыше ўдыр-рвезе-влак нерген ойлалтеш. Мый нуным моткоч чаманенам. Актёр-влак пеш сайын модыныт. Мый понем,

Российыште тыгай спектакль-икымше театрым влак илышым 1756 ий 10 сентя-умылаш, ача-авам пагалаш бррыште почмо.

Российыште кызыт туныктат. 1,5 тўжем наре театр уло.

Даша ПОГЛАЗОВА.

Йошкар-Оласе 21-ше номеран школ.

Шым предмет дене

26-27 мартыште Йошкар-Олаште «Покори Воробьевы горы!» Всероссийский олимпиадын пытар-тыш этапше эрта. Олимпиадыште Пенза, Киров областьла, Чуваший, Удмуртий, Мордовий, Марий Эл гыч 100 наре тунемше физике, биологий, историй, математике, руш литератур, обществознаний, йот йылме дене шинчымашым терга. Тений олимпиадыш 5-11-ше класслаште тунемше-влак ушненыт.

ПАЛАШ: «Покори Воробьевы горы!» олимпиадым Москвасе М.В.Ломоносов лўмеш кугыжаныш университет «Московский комсомолец» газет дене пырля эртра. **Марий Эл Республикысе образований да науко министерствын уверже почеш.**

Эн изи да эн чолга

«Супер Золушка-2016» конкурсышто тўналтыш класслагыч Ксения Бессонова (1-ше кл.), Виолетта Матвеева (3-шо кл.), Аня Прибыткина (4-ше кл.), Аня Тимофеева (2-шо кл.) (снимкыште шола гыч пурлашке) танасеныт. Кидпашалан мастар улмыштым, уш пўсылыкыштым, мурен, почеламутым сылнын лудын моштымыштым ончыктеныт. Конкурсым 1-4-ше класслаште тунемше-влак муро, куштымаш да почеламут дене сўрастареныт.

«Супер пайремым Морко Золушка-2016» лўмым посёлкысо 1-ше номеран йочасадыште эр-ран йочасадыште эр-Ксения Бессонова тарышна. Йоча-влакым пайрем йўла, модыш дене палдарышна. Ава-кова-влак мелнам кўэшт конденыт. Веселса пайрем чылам куандарен.

И.АЛЕКСЕЕВА, воспитатель.

Сүретлаш келша

Йоратыме предметем – ИЗО. Мыланем янлык-влакым да пүртүсым сүретлаш келша. Пашам-влакым пырдыжеш сакем, родо-тукымемлан але йолташ-влаклан пөлеклем. Нуно таум ойлат. Сүрет гочшке шонымемым, йырымваш улшо моторлыкым ончыктем. Ончыкылык илыш корнем ты паша дене кылдынем: сүретчелийнем.

Полина ЗАТЕЕВА, 4-ше «Б» класс.
Провой кундем, 2-шо номеран
Красногорский школ.

Куштымылан – «визытан»

ИКН урокышто «Калык куштымаш» темым лончылышна. Вара туныктышына мемнам актывый залыште эрвелмарий сем почеш куштыктыш. Вениамин Капустин поснак сайын тавалгыш, «визытаным» нале.

Кирилл МАКМАТОВ, 6-шо класс.
Куженер, Конганур.

Тудым тўналгыш гычак Ангелина ден Сергей Речкинмыт вуйлатат. Таче коллективыш 3 ияш да кугурак 120 икшыве коштеш. 11 мартыште ансамбль лўмгече концертым ончыктен. Тушко ончычсо участник-влакат миеныт да, йоча пагытыштым шарналтен, сценыш лектыныт. Тиде Я.Эшпай лўмеш Марий кугыжаныш филармоний директорын алмаштышыже, мурызо Александр РЕЧКИН, Москонцертын солистше Виктор АПТАЛИКОВ да молат. Пайрем дене уло кумылын саламлена, эше ятыр ий калыкым куандараш тыланена!

Ануш шўжарем сүретлаш йората. Яра жапше лектешат, вигак краске ден кистычкым йодеш. Утларакше чевер тўс дене чиялтылеш. Тек илышыжат волгыдо лиш.

Даниил АЛЕКСЕЕВ, 6-шо номеран Морко школ.

Тиде шумат-кечын, 26 мартыште, «Звезда» телеканалыште «Новая звезда-2016» Всероссийский вокал конкурсын 2-шо этапшым ончыктат. Тушто Марий Эл гыч Ксения Лузина (56-шо номеран участник) мураш тўналеш. Тудлан Интернетыште йўкдам пуыза.

Марий фольклор

Мый «Шо-нанпыл» кружокыш коштам. Тудым ялысе клубым вуйлатыше Марина акай вўда. Ме мураш, кушташ тунемына. Районысо культур полатыштат выступатлена. Пайрем еда сценышке лектына. Районыштына тўрлў калыкын йоча ансамбльже уло. Мемнам кўкшын аклат. Ончаш толшо-влак эре марла куштымашым йодыт, а мемуным пырля тавалташ таратена.

Маша ТАРАСОВА, 4-ше класс.
Татарстан, Мамадыш район, Кугу Шия.

Сымыктышым кудо мут тўшка ончыкта:
а) живопись, литератур, математике;
б) музык, литератур, живопись;
в) литератур, живопись, пүртүс?

© :shlwttd nqH

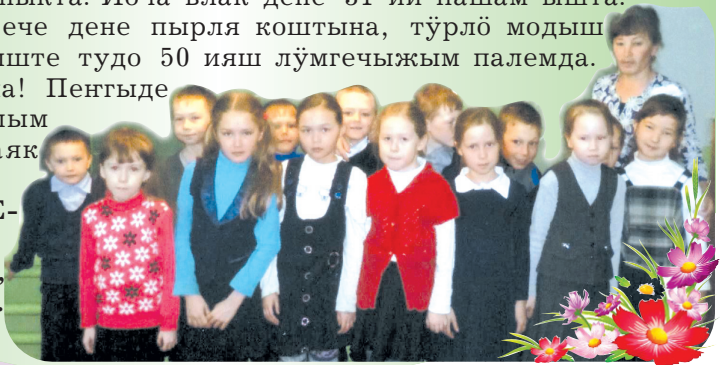
Салам аршац

Туныктышына Людмила Никоноровна Иванова чын лудаш-возаш, шотлаш,

Туныктышо Андрейым шылтала:
 - Молан ол-мешет мөнгысө пашам эре ават ышта?
 - Ачамын нигунам жапше уке, - шүлыкангын вашешта Андрей.

сай айдеме лияш туныкта. Йоча-влак дене 31 ий пашам ышта. Мемнам пеш йората: ече дене пырля коштына, түрлө модыш дене модына. 29 мартыште тудо 50 ияш лүмгечыжым палемда.

Ме шокшын саламлена! Пенгыде тазалыкым, пиалым тыланена. Эре тыгаяк мотор лийза!
Даша ВАСИЛЬБОВА, 2-шо класс.
Параньга, Элпанур.

Диана ХАЛТУРИНАН сүретше. Советский, Ёрша.

Авам мыйым йората, Эре илаш туныкта. Кунам папалташ возеш, "Ямде лий" йолташ лиеш.
А.ЭМАНОВА.
Оксана ИЛЬИНАН фотожо.
 Волжский, Мамасево.

4 + 6 = 10

8 - 8 = 0

Ик шырпым вес вереналын пыштыме дене чын вашмутым лук.

Ерыште вүд ий үмбаке нөлта-лалтеш. Тыгай годым вүд үмбаке пурыман огыл, илышлан лүдыкшө. Йоча-влак, шошо вүдшор деч чот шекланьза!
Ольга ПАВЛОВА.
 Морко, Коркатово.

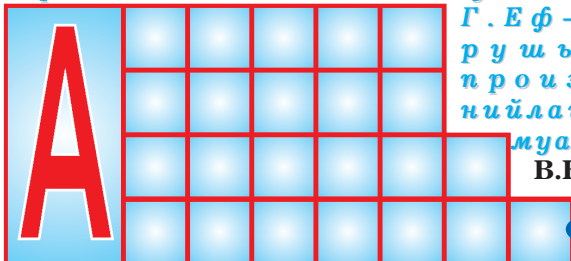
Могай элым вуйышто нумалаш лиеш?

Куд стакан почела шога: кумытшо вүдан, кумытшо яра. Вүдан да яра стакан-влакым почела верандыза. Тыгодым ик стаканым гына верже гыч тарваташ лиеш.

Вашмут: Вүдым тарваташ отиычмын.

А буква дене тўналше лўман герой-влакым палыза. Нуным Г.Ефрушын произведенийлаштыже муаш лиеш.

В.КУГОРНО.

Апрель вүд дене моктана.

5 мартысе газетын 4-ше лаштыкыштыже Галина Арслановна Михайлова манын лудман. Нелеш налаш огыл манын йодына.

ТУШТО
 Шанчаш үмбалне - вондо, вондо үмбалне - вара, вара вуйышто - кестен*.

*Кестен - дубина.

Индекс
 Роспечатать - 52713, МАП - 78574.
 Тираж 1300 экз. Заказ 919.
 Формат - А-4-8.
 Директор-тўн редактор
Л.В.СЕМЕНОВА.

E-mail: yamde_lji@mari-el.ru,
 yamde_lji@mail.ru
 Сайтын адресше: yamde-lji.ru,
 Тел. 45-25-49(факс);
 45-22-82.

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК:
 Марий Эл Республикесе культур, печать да национальность паша шотышто министерстве, "Ямде лий" газет" кугужаныш унитарный казенный предприятий.

Газетым Массовый коммуникаций сферште да культур наследийым аралымаште законодательством шуктен шогымым эскерше Федеральнй службын Приволжский федеральный округысо управленийыштыже регистрироватыме.
 Номер - ПИ №ФС 18-1999,
 2005 ий 10 февральыште пуымо.

Печатыш пуымо жап - 14-00, фактически - 13-00.
 Ак - кутырен келшыме почеш.

Авторын да редакцийын шоньмашышт түрлө лийын кертыт. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт.

Газетым редакцийыште погымо да верстатыме, «СТРИНГ» ИПФ ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424006, Йошкар-Ола, Строитель урем, 95.

Редакцийын да издательнын адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкше урем, 20.

Ончыкылык военный

Мыйын кум йолташ ўдырем уло: Настя, Альбина да Вика. Ме 15 ий палыме улына, йочасад гычак келшена. Кызыт 11-ше классыште тунемына: Настя ден Альбина кадет классыште, а мый тичмаш образованийым пуышо классыште. Йолташ ўдырем-влак мыланем энергыш улыт. Южгунам кумылем уке але иктаж-могай энгекыш логалам, нуно мыланем уло кумылдын полшат. Альбина дене коктын ме Марий кугыжаныш университетын англичан-марий отделенийышкыже тунемаш пураш шонена. Вика военный специальностьым ойырынеже. Йолташ кажне айдемын лийшаш, шонем. Йолташ деч посна илаш неле.

Ангелина НИКОЛАЕВА.

Йошкар-Олсе 21-ше номеран школ.

Командын капитанже

Палыме лийза: тиде Советский район Ёрша школышто 9-ше классыште тунемше Артём Загайнов (**снимкыште**). Йолташыже-влак тудым волейбол да баскетбол командын капитанжылан ойыренит. Артём тидене кугешна. Тылеч посна теннис дене сайын модеш, ече дене писын коштеш. Районышто лу эн сай ечызе-влак радамыште шотлалтеш.

– Биатлонист-влакын таңасымашыштым поснак куанен ончем, – ойла Артём. – Шкемынат Антон Шипулин, Евгений Гараничев, Екатерина Юрлова гай тале биатлонист лияш шонымашем уло. Но ончыч экзаменым кучыман. Чылажат тудын лектышыж дене кылдалтын. Марий радиомеханический техникумыш тунемаш пурем гынат, пеш сай. Тудымо волейбол команде моткоч виян. Нунын деч опытым погаш лиеш.

Кызытеш Артём экзаменлан ямдылалтеш, тренажер залыште капкылжым шуара, ГТО нормым шукта.

Л.ГРИГОРЬЕВА. Н.СЕМЕНОВАН фотожо.

Моло деч ойргемалнеда гын, катасе шнурокдам сўрет почеш моторын кыздаш тунемза.

1 январь гыч «Новый Взгляд» VII Всероссийский конкурс стартым налын! Тений тудын темыже: «Позвоните родителям!» – тукум-влак кокласе кыл да илалше-влак дек мелын лиймаш. Конкурсыш 14-30 ияш самырык-влак ушнен кертыт.

Тыгай номинаций-влак: ✓ социальный плакат, ✓ социальный видеоролик, ✓ 7 гыч 13 ияш-влак «Новый Взгляд глазами детей» посна номинаций.

Конкурс 2016 ий 31 май марте шуйна.
Сайтын адресше: <http://tvoykonkurs.ru>

Дискотеке

Дискотеке

Дискотеке

#ШкемКузеКучыман

- ◆ Дискотеке спорт таңасымаш огыл, тушко спорт костюмым чиен толман огыл.
- ◆ Ўдырым кушташ ўжмеке, тудо тореш лийын гын, тунамак воктене шогышо вес ўдырым ўжман огыл.
- ◆ Ўдыр-влак, пеш чевер помаде да моклакан-моклакан тушь тендам нимыняр огыт сорастаре. Утыждене ида чиялтыл.
- ◆ Тиде ой-кагаш туныктышылан пайдале. Рвезе (але ўдыр) кумшо-нылымше дискотекеште кумылдымын коеш гын, тугеже тудын иктаж-могай ойго але йоратыме ўдыр-жо дискотекеш ок кошт. Тыматлын мутланен налза, амалжым уммылыза.
- ◆ Дискотекем эскерыше туныктышо-влак, салтак орол гай ида кошт. Теат пайрем кумылым ончыктыза.

Газетым Печать да массовый коммуникаций шотышто федеральный агентствын финанс полшымыж дене лукмо.

Ойгым ИОЛТАШ паремда

Кö тугай йолташ да мо тугай келшымаш? Кажне енын ылышыштыже уло ик лишыл айдеме, кудо тыйын шинчаончалтышет гычак ойгетым але куанетым пален налеш. Тыгай еным йолташ манаш лиеш. Тудо эн йöсö жапыште полшаш ямде. Йолташыже верч, калыкмут манмыла, тулышкат-вüдышкат пура. Тыгай лüддымö, поро кумылан

йолташ дене келшымаш кыл эре пенгыде лиеш.

Келшымаш – тиде ваш-ваш умылымаш да полшымаш. Мыйынат тыгай йолташ üдырем-влак улыт: тиде Аня, Настя да Надя. Йöсö жапыште ме эре ваш-ваш полшена. Коклаштына тургыжланымаш лиеш гынат, тидын нерген вашке мондена. Чон йöсылык годым йолташем-влак мыйым тüрлö семын куандарен кертыт. Снимкыште Надя ЕРЕМЕЕВА дене коктын улына.

Светлана МИЛЮТИНА.

Параньга, Кугу Пумарий.

Эн сай йолташ... Кö тугай? Тый тудлан телефон дене чарныде йынгыртет-йынгыртет, а тудо телефонжым огеш нал, тый сырен пытет, шонет: «Кö дене тынар кужу жап мутлана?» А тудо тыланет йынгырта улмаш.

Юмо мыланна мландымбалне кошташ кок йолым пуэн, кучаш – кок кидым, ужаш – кок шинчам, колаш – кок пылышым. Но молан ик шüмым гына? Вес пельжым тудо весылан кучыктен, а ме тудо пельжым кычалшаш улына.

ЙОЛТАШ ÜДЫР:

♥ Тыйын нерген тудо чыла пала.

♥ Лач тудо тылат келшыше вургемым ойыраш полша.

♥ Тудын дене амал деч посна люрген кертыда.

♥ Эн кугу секрететым тудо гына пала да ушештара. Но тый тудлан от сыре.

♥ Уроkyшто мом умылен отыл, умылтара, мöнгысö пашам ышташ полша.

♥ Тыйын верч тулышкат-вüдышкат пураш ямде.

Шонымет шукталтше

Мыйын йолташем – 11-ше классыште тунемше Артур Осинин. Шукерте огыл школыштына конкурс эртаралте. Тüрлö номинаций дене сеныше-влакым палемдышт. Иктыже – «Эн сай марий номер». Артур сылне мурым йонгалтарыш да сенышыш лекте. Мый туддеч «Молан ондакше сценыш лектын отыл?» – манын йодым. Шып гына пелештыш: «Вожжылынам». Артур ПГТУ-ш тунемаш пурынеже. Армиышкат каяш кумылжо уло: юж-десант войскаш ончыкылык ылышыште шке вержым муаш тыланем.

Миша СВЕЧНИКОВ.

Куженер, Конганур.

Йолташда дене мемнат палдарыза.
Адресна:
yamde_lii@mail.ru

Илыш туныкта

Илышыште кажне айдеме нелылыкш логалын кертеш. Тыгай проблеме арамлан ок лек: тудо молан-гынат туныкта. Кызытсе саманыште ме чот эскерен моштышаш улына. Коклаштына уда койыш-шоктышан ятыр ен уло. Неле жапыште нуно куштылгын ондален але йöндымылыкш шынден кертыт. Садлан чылалан üшаныман огыл. Жап йолташын üшанле улмыжым терга. Икманаш, шуко йöсылык гоч эртымеке, эн лишыл йолташым йомдарымеке, чоным кочман огыл. Вет иктым йомдарет – вес сай йолташым садиктак вашлият.

Оля УРАЗАЕВА, 8-ше класс.

Морко, Шүргыял.

ШЫРГЫЖАЛЫНА

Рвезе üдыр деч йодеш:
– Тыйын телефонет могай?
– Мобильный.
– Номерже могай?
– Федеральный...
– А цифрже-влак могай улыт?
– Арабский!

Тамак - аяр!

Модшо-влак: кова, Даша ден Андрей уныкаже-влак.

Андрей: Даша, ончо, мом мый уремыште муынам (тамак пачкым ончыкта).

Даша: Тиде аярм кызы-так луктын шу!

Андрей: Тамакым шупш-шо рвезе пеш крутой коеш-ыс.

Даша: Йоңгылыш лият. Эшежым, шарналте, авам эре «Тамак тазалыклан кугу энгекым ышта» манын ойла.

Андрей: Йолташ-влак коклаште тыге койышланен кошташ тўналам (ончыкта).

Кова толеш.

Кова: Уныкам-влак, мом ўчашеда?

Даша: Ковай, Андрей уремыште тамак пачкым

муын да умшашкыже сигаретым налын.

Кова: Уныкам, тамакым шупшмаш – пешак осал койыш.

Даша: Мыят тыгак ойлышым.

Кова: Тамак көргым пытара, уш-акылым начаремда, ўмырым кўчыкемда.

Даша: Ковай, эше тамакым шупшмо годым пожарым ышташ лиеш.

Кова: Чын, уныкам, чын. Йоча-влак, тамак - тендан пеш кугу тушман.

Андрей: Тьфу! Тетла тиде аярм кидышкemat ом нал.

Кова: Теат, йоча-влак, шарныза: тамак - тиде аяр

дечат аяр. Садлан те шкеат ида шупш, йолташда-влакымат чарыза.

Елена ЮНУСОВА.

Звенигово, Кужмара.

ШАРНЫЗА: 14 ияш паспортым налмек, те эше совершеннолетний огыда лий. Тендан верч ача-авада, опекуншамыч мутым кучат. Тиде ийготышто тыланда тамакым, аракам ужалышаш огытыл! Титрыште 18+ манын палемдыме киномат ончаш ок лий!

Тест Тазалыклан мо утларак кугу зияным конда?

1. Тамакым шупшмо годым лекше шикш.
2. Чўктымб газ плитан шикшыже.
3. Кудалше автомашина, завод-влакын шикшышт.

Чын вaшпaн нчa
- ялшпaн aўпaншпaн
за!

Школ шенгелне тамакым йышт шупшын шогышо рвезым але ўдырым кеч-кўат ужында дыр? Ала тендан коклаштат тамакым шупш-шо-влак улыт? Ну-ка, ала театрдым шолып ышташ тореш огыдал? Тыланда тыгай темлымашна лиеш: Республикысе наркологий диспансерын тўн врачше Сергей Васильевич БОЧКАРЁВЫН каңашыже-влакым лудын лекса да шарнен илыза.

Шый, самырык йолташ, мынярымше ий тамакым шупшат? А тидым палет: кө 20 ий марте ийготышто шупшаш тўналеш, тудо тамакын "капканышкыже" логалеш. Вара чарнаш пеш йўсў лиеш. Весымат шарне: мыняр шуко жап шупшат, тамакым шупшмым кудалташ тунар неле лиеш.

Ю! Шонен пыштет гын, кеч-кунамат чарнаш лиеш.

Тамак шикшынын көргыш логалмыжлан көра капкылан кислород ситымым чарна. Лач тыгай организмн иммунитетше лушкыдо. Сандене тамакым шупшшо икшывылан пеш вашке пижедылше чер пижеш. Нунын радамыш кылмыме чер, бронхит, туберкулёз пурат. Эн лўдыкшыжў – рак. Изинек капкылдам ида индыре. Таза еҗлан гына илаш куштылго.

Анфиса ЭМАНОВА.

Вашлиймашлан ўшанат

Соц-сетъыште палыме лийме деч ончыч ача-ава дене каңашыман.

Кызытсе жапыште у йолташ дене палыме лияш пеш куштылго: «ВКонтакте» соцсеть кугун полша. Теве Надя Тимирьянова (Пошкырт, Калтаса, Павасола), Настя Богданова, Марта Юркина (Советский, Ёшнёр) да Ангелина Исинбаева (Пошкырт, Калтаса, Амчемучаш) **(снимкыште)** марий йылме да литератур дене Йошкар-Олаште эртыше регион-влак кокласе олимпиадыште палыме лийыныт. Ончыкыжым вашкылым Интернет гоч кучаш мутланен келшенит. «Школым тунем пытарымеке, Марий Элын окаш толына гын, тунам эше вашлийына», – ойлат Надя ден Ангелина. Настя ден Марта тидлан моткоч ўшанат. Вет ўдыр-влак олимпиадыште кўкшў шинчымашым ончыктеныт. Нуным Марий кугыжаныш университетыште пагален вучат.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Профессий
огыл еным
кычалеш, а ең про-
фессийым ойыра.
Сократ.

Вий, уш-акыл
улмо годым
пашам ыштыман.
Овидий.

Йўратен шук-
тымло паша чыла
чер деч эмла.
У.Шекспир.

Закон да права

Айдемын пра-
важлан мо шот-
лалтеш? Эң ончычак
– тудын илышыже
да эрыкше. Права
пелен закон уло.
Закон айдемын
праважым аралышаш.
Ты паша ок шукталт
гын, тўняштыже мо
лиеш ыле? Икмана-
ш, илышыште
закон да права кугу
верым айлалт да
ойыртемалтше
рольым модыт.

Элина НИКОЛАЕВА.
Морко, Эгерсола.

Шошо канышым эскерат

19 март гыч 3 апрель марте
Марий Эл Республикыште полицийын
пашаеңже-влак «Подростко-Яра жап»
оперативно-профилактике сынан меро-
приятыйлам эртарат.

Тўн шонымаш – шошо каникул годым ийготыш шудымо ўдыр-рвезе-влак коклаште законным пудыртымашым шагалемаш. Полиций пашаең-влак начарын илыше (неблагополучный) ешлашке рейд дене лектыт. Подростко да ача-ава-влак дене мутланат. Кўлеш гын, медицине да

психолого-педагогике полишым пуат. Сурт але тунемме да воспитатлыме тўне-жла гыч шылын куржшо йочан молан тыге ыштыме амалжым рашемдат.

Акций годым тўшкан погынымо верлаште ийготыш шудымо ўдыр-рвезе-влакын койышыштым: йўшў, наркотик але тўрлў аяр дене аңыргыше улмыштым – эскерат. Йўдым уремыште але веселитлыме верлаште 16 ийым темыдыме ўдыр-рвезе-влакын ача-авашт (але нуным алмаштыше) деч посна коштымаштым тергат.

**Марий Эл Республикысе
МВД-н пресс-службыжо.**

